

100
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1926

ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ (Ε.Α.Σ.) ΝΑΪΩΝ

Προσωπογραφία μιας αειθαλούς και δυναμικής μυρίας
100 Ματίων

Δεξιά οι πρώτες αποθήκες
της Ένωσης στην παραλία της Νάξου.
Επιγραφή: Ένωσις Γεωργικών
Συνεταιρισμών.
Δίπλα, αριστερά, στη μικρή πόρτα,
τα Γραφεία.

*Γεωργοί με τα αγώγια τους,
απέναντι από τις αποθήκες της παραλίας,
για να προμηθευτούν γεωργικά εφόδια.*

Κείμενα, τεκμήρια: *Βασίλης Φραγκουλόπουλος*

Φωτογραφίες: *Γιώργος Μανωλάς, Γιάννης Μαργαρίτης,
Ιάκωβος Μελισσουργός, Μανόλης Σαντοριναίος,
Βασίλης Φραγκουλόπουλος*

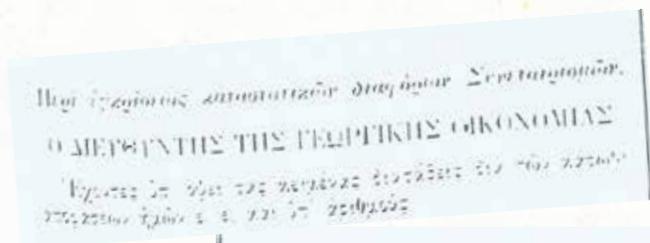
Συνοπτικό χρονικό της Ε.Α.Σ. Νάξου

Ο πρώτος Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός στη Νάξο ιδρύθηκε το 1920 στο χωριό Τρίποδες (Βίβλος). Αργότερα, ιδρύθηκαν οι Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί Γλινάδου (1924), Κωμιακής (1924), Σαγκρίου (1924), Αγερσανίου (1925), Απειράνθου (1925) και Εγκαρών (1925), πρόδρομοι της σύμπληξης της Ένωσης των Γεωργικών Συνεταιρισμών.

Το 1926 συμμετείχαν στην ίδρυση της δευτεροβάθμιας συνεταιριστικής οργάνωσης οι εξής οκτώ, κατά σειρά εγγραφής στο αρχικό Καταστατικό, πιστωτικοί συνεταιρισμοί: Σαγκρίου, Αγερσανίου, Τριπόδων, Γλινάδου, Εγκαρών, Απειράνθου, Βόθρων και Κωμιακής.

Ακολούθησε η ίδρυση και άλλων πρωτοβάθμιων γεωργικών συνεταιρισμών, που εντάχθηκαν στην Ένωση των Γεωργικών Συνεταιρισμών.

Η Ένωση των Γεωργικών Συνεταιρισμών (Ε.Γ.Σ.) Συν. Π.Ε. περιοχής Νάξου, όπως ονομαζόταν τότε και μέχρι το 1987, ιδρύθηκε επισήμως στις 7 Μαΐου του 1926 ως δευτεροβάθμιο συνεταιριστικό όργανο.

49170 Εγκρίσθησαν το 1926 19 υποβληθέν καταστατικά της Ε.Α.Σ. Νάξου από τον Κωμιάδων, ιδρυθέντες ενώσεις των γεωργικών συνεταιρισμών υπό την εποπτεία της Ένωσης των Γεωργικών Συνεταιρισμών της Επαρχίας Νάξου Συν.Π.Ε. Η συνεταιριστική μερική έκδοσή τους έφθασε 1000 και η ετήσια αύξηση της επί των παραγωγικών των 21 22 εκατομμύρια δραχμές.

Η έγκριση του Καταστατικού της (ιδρυθείσης, προφανώς, και όχι ιδρυθέντος) Ενώσεως των Γεωργικών Συνεταιρισμών της Επαρχίας Νάξου τον Απρίλιο του 1926, με απόφαση του Διευθυντή της Γεωργικής Οικονομίας του Υπουργείου Γεωργίας.

Οι στόχοι της ήταν, μεταξύ των άλλων, η ικανοποίηση των χρηματικών αναγκών των μελών των συνεταιρισμών, η αγορά γεωργικών ειδών, αναγκαίων για τους παραγωγούς, η επεξεργασία και πώληση γεωργικών προϊόντων, η διαφύλαξη και επιδίωξη των κοινών συμφερόντων όλων των συνεταιρισμών και των συνεταιρισμένων παραγωγών.

Με την πάροδο των δεκαετιών εξελίχθηκε σε μια ισχυρή και δυναμική αγροτική οργάνωση, η οποία λειτουργεί σήμερα υπό τη νομική μορφή της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Αγροτική Εταιρική Σύμπραξη Ανώνυμη Εταιρεία» (Α.Ε.Σ. Α.Ε.), διατηρώντας τον συνεταιριστικό της χαρακτήρα και ρόλο.

Στόχοι της πολιτικής της είναι η ανάπτυξη του συνεταιριστικού ιδεώδους, η προστασία των συμφερόντων των συνεταιρισμένων μελών, η ανθεκτικότητα της παραγωγικής δυναμικής της και η διατηρήσιμη και ποικίλη άνθηση του πρωτογενούς τομέα της τοπικής οικονομίας. Μερικές από τις ειδικότερες δράσεις της είναι: η συγκέντρωση, αποθήκευση, συντήρηση, επεξεργασία, διακίνηση, διάθεση και εμπορία αγροτικών αγαθών και παράγωγων προϊόντων, η παραγωγή, προμήθεια και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού, η προμήθεια και εμπορία ζωοτροφών, λιπασμάτων, γεωργικών εφοδίων, η προμήθεια στους παραγωγούς εργαλείων κ.λπ, η δημιουργία και λειτουργία μεταποιητικών μονάδων, η υποβολή και υλοποίηση ερευνητικών και επιχειρησιακών προγραμμάτων, η διανομή στους δικαιούχους επιδοτήσεων-ενισχύσεων.

Η πορεία της Ε.Γ.Σ (που ήταν ονοματολογικός πρόγονος της Ε.Α.Σ.) Νάξου χαρακτηρίζεται από **σημαντικά χρονικά ορόσημα** που σηματοδότησαν την οργανωτική και παραγωγική της εξέλιξη:

- πριν τον πόλεμο του 1940, από τη σύστασή της ήδη, η Ένωση συνεργάστηκε με την Αγροτική Τράπεζα για τη δανειακή εξυπηρέτηση των αγροτών (κύρια εργασία των συνεταιρισμών τότε ήταν η τραπεζική, χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση) και για τη διακίνηση των αγροτικών εφοδίων, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο της εποχής και τις καταστατικές της υποχρεώσεις.
- Το 1929, η μεγάλη ύφεση, το μεγάλο κραχ, η παγκόσμια οικονομική κρίση, δεν άφησε αλώβητη την Ένωση, πλήττοντας ακόμη και το Ταμείο Προνοίας της.
- Το 1930 αντιπροσωπία της Ε.Γ.Σ. μετέβη στην Αθήνα για σύσκεψη στο αρμόδιο Υπουργείο προς εξεύρεση τρόπων διάθεσης γεωργικών προϊό-

ντων με συμφέροντες όρους. Το ίδιο έτος, ο Δήμος Αθηναίων παραχώρησε χώρο στη Λαχαναγορά για αποθήκευση ναξιακών προϊόντων.

- Την περίοδο της Κατοχής στάθηκε στο πλευρό του αγροτικού κόσμου του νησιού- όσο το επέτρεπαν οι δυσχέιμεροι καιροί και οι εσωτερικές αναταράξεις-, συγκεντρώνοντας προϊόντα προς πώληση με σκοπό την εισαγωγή βασικών ειδών που έλειπαν από το νησί.
- Μεταπολεμικά, δημιουργήθηκε πρατήριο της Ένωσης στην Αθήνα, συστάθηκε Ταμείο Ασφάλειας των αγροτικών ζημιών, έγινε προμήθεια μηχανημάτων και οργανώθηκε η διαχείριση της πατατοπαραγωγής.
- Στις αρχές του 1953, με προσπάθειες της Ένωσης, ιδρύθηκε και λειτουργήσε το «Σποροπαραγωγικό Κέντρο Νάξου», δηλαδή το Κέντρο παραγωγής σπόρου γεωμήλων.
- Το 1955 άρχισε, με υποβοήθηση της Ένωσης, η παραγωγή γραβιέρας, αγαθό που εξελίχθηκε σε πρωταγωνιστή του ανασυντασσόμενου πρωτογενούς τομέα της Νάξου.
- Το 1958 οι συνεταιρισμοί Αγερσανίου και Γλινάδου ίδρυσαν τυροκομείο που μετεξελίχθηκε στο πρώτο τυροκομείο της Ένωσης, θέτοντας τις βάσεις για την ανάπτυξη της τοπικής γαλακτοπαραγωγής και της βιομηχανικής επεξεργασίας της πρώτης ύλης.
- Στα τέλη του 1959 αποφασίστηκε η ίδρυση «πρότυπου τυροκομείου μέσης δυναμικότητας», το φθινόπωρο του 1960 πρωτολειτούργησε και το 1961 επεκτάθηκε και βελτίωσε τη λειτουργία του.
- Στις αρχές του 1985 αρχίζει η λειτουργία νέου, σύγχρονου τυροκομείου.
- Το 1996, η γραβιέρα Νάξου, με πρωτοβουλία της Ε.Α.Σ., επιβραβεύθηκε με πιστοποίηση Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.), με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που αναγνώρισε έμπρακτα την ποιότητα και τη μοναδικότητα αυτού του παραγόμενου τυροκομικού προϊόντος.

- Η Ε.Α.Σ. διεκπεραίωσε με επιτυχία το δύσκολο θέμα της μετάβασης από τη διαχείριση του πατάτοsporου στη μεταποίηση της πατάτας φαγητού.
- Το 2011 η πατάτα Νάξου έλαβε πιστοποίηση Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με πρωτοβουλία και πάλι της Ε.Α.Σ. Νάξου.

- Το 2014, η Ε.Α.Σ. έγινε Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.Σ. Α.Ε.), κατ' εφαρμογή του ν. 4015/2011, διασφαλίζοντας την προσαρμογή της στο νέο θεσμικό και επιχειρησιακό πλαίσιο λειτουργίας των αγροτικών συνεταιρισμών. Οι σκοποί και οι αρμοδιότητες της αυξήθηκαν και εκσυγχρονίστηκαν, δεδομένης και της εμπλοκής της στη διαχείριση κοινοτικών πόρων και του εξωστρεφούς προσανατολισμού της σε διεθνείς αγορές.
- Τα χρόνια που ακολούθησαν, η μεθοδική οργάνωση και ο συνετός προγραμματισμός, η απαράμιλλη ποιότητα των αγαθών που παράγονται, ο σεβασμός στον καταναλωτή, απογείωσαν τη ζήτηση των προϊόντων του νησιού στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Η λειτουργία το 2025 σύγχρονου, υποδειγματικού τυροκομείου, της μεγαλύτερης γεωργικής βιομηχανίας, με την αξιοποίηση σχετικού ευρωπαϊκού προγράμματος, είναι σημαντικός σταθμός σε μια δημιουργική πορεία, που συνεχίζεται με νέα στοχοθεσία, με τεκμηριωμένη διεκδίκηση, με ρεαλιστικές φιλοδοξίες και συνεχή δημιουργία.

- Στις 4 Φεβρουαρίου 2026 η Ε.Α.Σ. Νάξου βραβεύθηκε από τον Σύνδεσμο Ανταποκριτών Διεθνών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, κατά την απονομή των βραβείων «Ευπρέπεια». Το βραβείο επέδωσε στον πρόεδρό της ο Ακαδημαϊκός και πρώην πρόεδρος του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Ανδρέας Καραμάνος.

Οι Συνεταιρισμοί - συνιστώσες της Ένωσης σήμερα

Η σημερινή δομή της Ε.Α.Σ. Νάξου περιλαμβάνει 12 πρωτοβάθμιους αγροτικούς συνεταιρισμούς, οι οποίοι αποτελούν και τους μετόχους της Εταιρείας:

Συνεταιρισμός	Ποσοστό Συμμετοχής
Α.Σ. Αγίου Αρσενίου Νάξου	12,8%
Α.Σ. Γαλανάδου Νάξου	7,7%
Α.Σ. Γλινάδου Νάξου	12,8%
Α.Σ. Δαμαριώνος Νάξου	7,7%
Α.Σ. Δανακού Νάξου	2,6%
Α.Σ. Κορώνου Νάξου	5,1%
Α.Σ. Κωμιακής Νάξου	10,3%
Α.Σ. Μελάνων Νάξου	7,7%
Α.Σ. Βίβλου (Τριπόδων) Νάξου	12,8%
Α.Σ. Φιλοτίου Νάξου	10,3%
Α.Σ. Χαλκείου Νάξου	5,1%
Α.Σ. Αιγιάλης Αμοργού	5,1%

Η Διοίκηση της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Νάξου ασκείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται ανά πενταετία.

Η Ένωση και οι άνθρωποί της

Η Ένωση είναι οι άνθρωποί της, στην παραγωγή, στα Γραφεία, στην έρευνα αγοράς και διακίνηση των προϊόντων (marketing), στις προμήθειες, στην επιστημονική στήριξη, στη διαφήμιση. Είναι και οι καταναλωτές των αγαθών της ναξιακής γης και των παραγωγών μας.

Αυτόν τον αιώνα της ζωής της, από τον Μεσοπόλεμο μέχρι σήμερα, υπήρξαν ραγδαίες μεταβολές στο ναξιακό αγροτικό τοπίο, την (πολυ)απασχόληση, το εμπόριο, την οργάνωση, την εκμηχάνιση της παραγωγής, τους χρηματοδοτικούς πόρους, την ποιότητα ζωής, την ενδοναξιακή αστυφιλία, τις πληθυσμιακές γενικότερα ανακατατάξεις στις αγροτικές κοινωνίες του νησιού, την κλιματική κρίση. Ραγδαίες μεταβολές με θετικό και αρνητικό πρόσημο.

Η Ε.Α.Σ. Νάξου απασχολεί σήμερα 135 μόνιμους υπαλλήλους και περίπου 40 εποχικούς εργαζόμενους και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτή-

των, από την αγροτική παραγωγή έως τη μεταποίηση και την εμπορία.

Η υφιστάμενη διάρθρωση προσωπικού αξιολογήθηκε θετικά από την εποπτική αρχή, καθώς συνδυάζει ποσοτική επάρκεια με σημαντική ποιοτική στελέχωση.

Πρώτος πρόεδρος της Ένωσης των Γεωργικών Συνεταιρισμών εξελέγη, μετά την πρώτη γενική συνέλευση της 16ης Μαΐου 1926, ο Ανδρόνικος Ι. Βαζαΐος, που η θητεία του ήταν βραχύβια (περίπου τέσσερις μήνες), λόγω θανάτου. Διάδοχός του ήταν ο Βασίλειος Α. Ρεφενές.

Σήμερα, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος είναι ο Δημήτρης Καπούνης, που είναι ο μακροβιότερος στη θέση αυτή (20 χρόνια πρόεδρος της Ε.Α.Σ. Νάξου).

Παραγωγική δραστηριότητα και υποδομές

Η παραγωγική δραστηριότητα της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.) Νάξου καλύπτει ένα ευρύ φάσμα γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, τα οποία είναι αναγνωρίσιμα, διακρίνονται για την υψηλή ποιότητά τους, έχουν σχετικές πιστοποιήσεις και διεθνή καταξίωση. Η Ε.Α.Σ. έχει καταφέρει να αναπτύξει μια ολοκληρωμένη αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας, βασισμένη σε τοπικές πρώτες ύλες και σε αυστηρά ποιοτικά πρότυπα.

Ειδικότερα, η Ε.Α.Σ. Νάξου παράγει και εμπορεύεται:

- Πιστοποιημένα τυροκομικά προϊόντα, όπως γραβιέρα Νάξου Π.Ο.Π., κεφαλοτύρι Νάξου, γιδότυρο Νάξου, λευκό τυρί Νάξου «Ναξιώτικο», γλυκιά και ξινή μυζήθρα, ορεινό Νάξου, ξινότυρο, καπνιστή γραβιέρα, καθώς και τυριά με βότανα και μπαχαρικά.
- Πατάτα Νάξου (Π.Γ.Ε.) και πατατόσπορο, στο πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας των μελλοντικών καλλιεργειών.

- Φρέσκο γάλα, βούτυρο και γιαούρτι, προϊόντα που προέρχονται από πιστοποιημένες μονάδες παραγωγής και διατίθενται στην αγορά με γνώμονα την τήρηση των υγειονομικών και διατροφικών προδιαγραφών.

Όπως πιστοποιούν και πρόσφατες διαπιστώσεις της εποπτικής αρχής, η Ε.Α.Σ. Νάξου αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα επιτυχημένης προσαρμογής ενός αγροτικού συνεταιρισμού στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγροδιατροφικής αλυσίδας. Παράλληλα, διατηρεί τον τοπικό και συνεταιριστικό χαρακτήρα της, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της τοπικής οικονομίας.

Η Ε.Α.Σ. Νάξου:

- Στηρίζεται σε ένα δομημένο δίκτυο ιδιόκτητων εγκαταστάσεων, οι οποίες αποτελούν τη βάση της παραγωγικής και διοικητικής δομής της.
- Αναδεικνύεται ως πρότυπο συνεταιριστικής αγροτικής επιχειρηματικότητας, συνδυάζοντας την παραδοσιακή παραγωγή με σύγχρονες προσεγγίσεις εξωστρέφειας, ποιότητας και κοινωνικής ευθύνης.
- Η συνολική εικόνα της αντικατοπτρίζει έναν υγιή και εύρωστο οργανισμό με πολλαπλές αναπτυξιακές δυνατότητες, που αποτελεί σημαντικό πρότυπο για την αγροτική συνεταιριστική επιχειρηματικότητα στην ελληνική periferia.

Οι πατάτες και οι παραγωγοί... παρελαύνουν στο λιμάνι της Νάξου. Μια παλιά φωτογραφία που δείχνει τον τρόπο εμπορίας.

Εξαγωγική δυναμική Εταιρική κοινωνική ευθύνη και κουλτούρα

Η Ε.Α.Σ. Νάξου επιδεικνύει σταθερή δέσμευση τόσο στη διεύρυνση της εμπορικής της παρουσίας σε διεθνείς αγορές, όσο και στην κοινωνική της αποστολή. Οι δράσεις της στον τομέα της εξαγωγικής στρατηγικής και της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης αποτυπώνονται ως εξής:

- **Διεθνής εξωστρέφεια:** Η Ε.Α.Σ. Νάξου συμμετέχει συστηματικά σε μεγάλες διεθνείς εκθέσεις του αγροδιατροφικού κλάδου (όπως η Anuga, η SIAL και η HORECA), ενισχύοντας την αναγνωρισιμότητα των προϊόντων της και ενδυναμώνοντας τις εξαγωγικές της σχέσεις.
- **Εξαγωγικές δραστηριότητες:** Καταγράφονται εξαγωγές σε 18 χώρες, όπως η Κύπρος, ο Καναδάς, η Γερμανία και η Πολωνία, αναδεικνύοντας την ικανότητά της να ανταποκρίνεται στις αυστηρές απαιτήσεις των διεθνών αγορών.
- **Στρατηγικό προϊόν, ναυαρχίδα του «στόλου» των τυροκομικών προϊόντων της, είναι η γραβιέρα Νάξου Π.Ο.Π.:** Το προϊόν αυτό αποτελεί εμβληματικό τοπικό αγαθό, με καθοριστικό ρόλο

τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στην εξαγωγική δραστηριότητα. Η πιστοποίηση Π.Ο.Π. ενισχύει την αξιοπιστία, την ταυτότητα και την εμπορική αξία του προϊόντος.

Δυστυχώς, εξαιρέθηκε από τα λίγα Π.Ο.Π. που περιέχει η πρόσφατη συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη Mercosur (την υφιστάμενη κοινή αγορά της Λατινικής Αμερικής) και δίνουμε μάχη για τη συμπερίληψή της.

- **Εταιρική κοινωνική ευθύνη:** Η Ε.Α.Σ. Νάξου υποστηρίζει διάφορες τοπικές δράσεις κοινωνικού, αυτοδιοικητικού, πολιτιστικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα, ενισχύοντας τους δεσμούς της με την τοπική κοινωνία και προάγοντας την κοινωνική συνοχή.

Βασικοί άξονες ανάπτυξης

- **Ίδρυση μονάδας παραγωγής Βιοαερίου**
Προβλέπεται η αξιοποίηση αγροτικών και κτηνοτροφικών υπολειμμάτων για την παραγωγή ενέργειας μέσω βιοαερίου. Η μονάδα αναμένεται να συμβάλλει στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, στη βελτιστοποίηση της ενεργειακής αυτάρκειας και στη μείωση του λειτουργικού κόστους της Ένωσης.
- **Κατασκευή συνεταιριστικού στάβλου**
Στόχος είναι η για διατήρηση της «ζώνης γάλακτος» στο νησί και η ενίσχυση των παραγωγών μας, μέσω της παραγωγής ζώων βελτιωμένης ράτσας.
- **Διοικητική μέριμνα, υλικοτεχνική υποδομή (logistics)**
Σημαντικό εν εξελίξει έργο είναι η διαχείριση της

εφοδιαστικής αλυσίδας για την αποτελεσματική αμφίδρομη ροή αγαθών, υπηρεσιών και σχετικών πληροφοριών από την παραγωγή στην κατανάλωση, προς όφελος των παραγωγών και των καταναλωτών.

- **Συνεταιριστικό πολυ-κατάστημα πώλησης παραγωγικών εργαλείων**

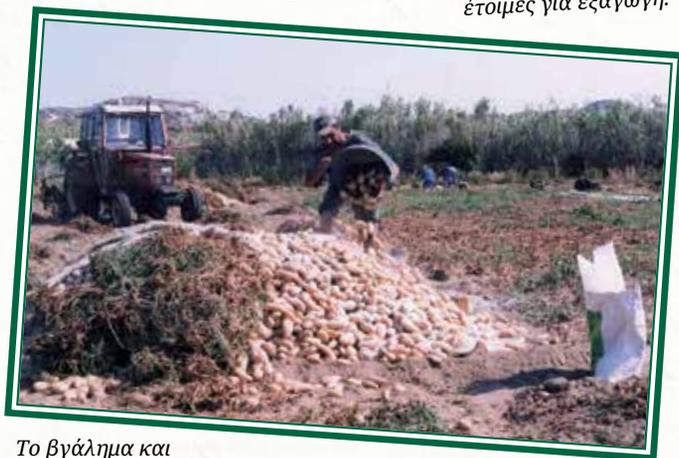
Στα σκαριά είναι η ίδρυση καταστήματος προμήθειας σε συμφέρουσες τιμές αγροτοκτηνοτροφικών, μελισσοκομικών και αλιευτικών εργαλείων.

- **Τυποποίηση πατάτας και κρέατος σε μικρές συσκευασίες (Σκαφάκια)**

Προγραμματίζεται η εγκατάσταση γραμμών συσκευασίας πατάτας και νωπού κρέατος σε μικρές μονάδες κατανάλωσης (σκαφάκια), με στόχο τη διείσδυση της Ε.Α.Σ. σε δίκτυα λιανικής εντός και εκτός Ελλάδος.

Συσκευασμένες σε τσουβάλια πατάτες, έτοιμες για εξαγωγή.

Το βγάλλημα και η συγκέντρωση της πατάτας στα Λιβάδια.

- **Επέκταση της πιστοποιημένης γκάμματος Π.Ο.Π. προϊόντων**

Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία αναγνώρισης νέων προϊόντων ως Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.), με έμφαση στο αρνί και το κατσίκι Νάξου, Μικρών Κυκλάδων και Αμοργού. Η κατοχύρωση αυτή αναμένεται να αυξήσει την αναγνωρισιμότητα και την αγοραστική αξία των προϊόντων αυτών.

Η παραδοσιακή βοσκή αμνοεριφίων στη Νάξο.

Επίσης, σε εξέλιξη είναι η διαδικασία ευρωπαϊκής πιστοποίησης της γλυκοπατάτας Νάξου.

- **Ανάπτυξη προηγμένων τυποποιημένων μορφών συσκευασίας**

Προγραμματίζεται η δημιουργία συσκευασιών μικρής κλίμακας και ειδικών μερίδων τροφίμων, όπως:

- Συσκευασίες γραβιέρας των 200 γρ.
- Μερίδες βουτύρου, μελιού και μαρμελάδας.
- Εμφιάλωση τοπικά παραγόμενου ελαιολάδου.

Οι συσκευασίες αυτές θα απευθύνονται κυρίως στην τουριστική αγορά (ξενοδοχεία, catering) και στη διεθνή διανομή.

Το παρόν επενδυτικό σχέδιο συνοδεύεται από στρατηγική αξιοποίησης των χρηματοδοτικών εργαλείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με έμφαση σε δράσεις που απολαμβάνουν αυξημένα ποσοστά επιδότησης λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της περιοχής (έως 85%).

Θέματα στρατηγικού ενδιαφέροντος και υποδομών

Υπάρχουν ορισμένα ζητήματα στρατηγικής σημασίας που επηρεάζουν άμεσα τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα στην ευρύτερη περιοχή. Τα ζητήματα αυτά συνδέονται αφενός με την ανάγκη ενίσχυσης των υποδομών και διαχείρισης φυσικών πόρων και αφετέρου με τη θωράκιση της τοπικής παραγωγής από εξωγενείς κινδύνους.

• Κατασκευή Φράγματος Τσικαλαριού

Πρόκειται για ένα έργο υψίστης γεωργικής και περιβαλλοντικής σημασίας, το οποίο παραμένει ανενεργό επί σειρά ετών, παρά τις πολλαπλές χρηματοδοτικές εντάξεις. Η επανεκκίνηση του έργου, μέσω της επικαιροποίησης των μελετών και της ενεργοποίησης των κατάλληλων φορέων υλοποίησης, είναι αναγκαία για τη διασφάλιση των υδατικών πόρων του νησιού.

• Δημιουργία μικρών Φραγμάτων και Υδροδεξαμενών

Είναι αναγκαία η χωροθέτηση και κατασκευή υποδομών ύδρευσης μικρής κλίμακας (δεξαμενές, φράγματα) για την εξυπηρέτηση των αναγκών της κτηνοτροφίας, ιδίως σε απομακρυσμένες περιοχές.

Η δυνατότητα δεύτερης καλλιέργειας πατάτας (Αύγουστος - Σεπτέμβριος) είναι περιορισμένη λόγω της έντονης ανομβρίας και της έλλειψης εγγυημένων υδατικών αποθεμάτων.

• Ολοκλήρωση του ΒΙΟ.ΚΑ του τυροκομείου, με χρήση του ανακυκλούμενου νερού για άρδευση.

Ήδη είμαστε στο τελικό στάδιο περαιώσης του έργου.

• Αναβάθμιση του Βιολογικού Καθαρισμού της Νάξου

Είναι ανάγκη να μετατραπεί ο υφιστάμενος ΒΙΟ.ΚΑ της Δημοτικής Ενότητας Νάξου σε μονάδα τριτοβάθμιας επεξεργασίας, με στόχο την αξιοποίηση των λυμάτων για την άρδευση γεωργικών εκτάσεων. Η παρέμβαση αυτή θα συμβάλει ουσιαστικά στη βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων και θα ενισχύσει τη δυνατότητα δεύτερης καλλιέργειας πατάτας.

• Εξαπάτηση του καταναλωτή με τη δήθεν «Πατάτα Νάξου»

Έχουμε διαπιστώσει και καταγγείλει επανειλημμένα την απάτη που γίνεται με την «Πατάτα Νάξου» ΠΓΕ, εξαιτίας ανεπαρκούς εποπτείας της αγοράς από το κράτος. Η έλλειψη μηχανισμών ελέγχου έχει οδηγήσει στην εμπορία προϊόντων με ετικέτα «πατάτα Νάξου» εκτός της περιόδου συγκομιδής, με «ελληνοποιήσεις», αλλά όχι μόνο, προκαλώντας σύγχυση και παραπλάνηση και επιφέροντας πλήγμα στην ανταγωνιστικότητα των τοπικών παραγωγών. Έτσι, υπονομεύεται η πιστοποίηση προέλευσης, η ασφάλεια των τροφίμων και ο υγιής, θεμιτός ανταγωνισμός. Την ιχνηλασιμότητα ή ανιχνευσιμότητα (traceability), δηλαδή την ιχνηλασία και παρακολούθηση σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης, διανομής, ανέλαβε, με πρωτοβουλία της, η Ε.Α.Σ Νάξου., συνεργαζόμενη με τον ΕΛ.Γ.Ο.- «Δήμητρα», υποκαθιστώντας την κρατική αβελτηρία για την προστασία ΠΓΕ προϊόντος.

• Καθυστέρηση καταβολής του μεταφορικού ισόδυναμου

Η παύση της χρηματοδότησης του μέτρου, το οποίο αντισταθμίζει το αυξημένο κόστος θαλάσσιων μεταφορών, έχει ως αποτέλεσμα να επιβαρύνεται σοβαρά το κόστος διακίνησης των αγροτικών προϊόντων από και προς τη Νάξο.

• Επιδότηση ζωοτροφών

Η υφιστάμενη επιδότηση κρίνεται ανεπαρκής για την κάλυψη των αυξημένων μεταφορικών και των πρώτων υλών, επιτείνοντας το κόστος εκτροφής.

- **Προγράμματα στήριξης νέων αγροτών**

Η αξιολόγηση των δράσεων που εντάσσονται στα προγράμματα στήριξης νέων αγροτών ανέδειξε σημαντική **αποσπασματικότητα ως προς τη θεματολογία και τον επιλέξιμο εξοπλισμό**. Δράσεις όπως η εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης, η ενεργειακή αυτάρκεια μέσω Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (κυρίως φωτοβολταϊκών) και η δημιουργία υποδομών ψύξης, εμφανίζονται διάσπαρτες σε επιμέρους μέτρα χωρίς ενιαίο σχεδιασμό. Αυτή η αποσπασματική ένταξη επιφέρει μειωμένη αποτελεσματικότητα και χαμηλή προσβασιμότητα για τους δικαιούχους. Η Ε.Α.Σ. προτείνει την ενσωμάτωση των ανωτέρω σε ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο στήριξης, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές και λειτουργικές ανάγκες των νεοεισερχόμενων στον πρωτογενή τομέα, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

- **Εκπαίδευση - Κατάρτιση**

Δίνει μεγάλη σημασία στη λειτουργία Σχολής Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) στο νησί, στη θέση του παλιού ΚΕ.Γ.Ε. για την παροχή πρακτικής και σύγχρονης κατάρτισης σε νέους και εν ενεργεία παραγωγούς σε τομείς όπως: καλλιέργεια πατάτας, υδροπονία, τεχνικές θερμοκηπίων, κτηνοτροφία κ.ά. Σήμερα, μέσα σε ένα διαρκώς εξελισσόμενο τεχνολογικό και επιστημονικό περιβάλλον, η **συνεχής εκπαίδευση των παραγωγών μας είναι πρωταρχικής σημασίας ζήτημα**.

- **Αναθεώρηση εδαφικής οριοθέτησης για την παραγωγή του αρσενικού Νάξου Π.Ο.Π.** Διεύρυνση της γεωγραφικής ονομασίας του προϊόντος Π.Ο.Π. «Αρσενικό Νάξου», με αναθεώρηση του ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2020/41 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 13ης Ιανουαρίου 2020 για τη γεωγραφική κατανομή, έτσι ώστε να συμπεριλάβει όλο το νησί της Νάξου και όχι μόνο τις ορεινές περιοχές, δεδομένου ότι η παραγωγή είναι εφικτή σε όλο το νησί.

Η ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΝΑΞΟΥ...

διεκδικεί τεκμηριωμένα και δυναμικά άμεσες λύσεις για το αρδευτικό πρόβλημα, που απειλεί την παραγωγή και τη ζωή, ιδιαίτερα στα νησιά μας. Διεκδικεί προστασία των Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. προϊόντων (όπως η πατάτα Νάξου) με εθνικούς ελέγχους και κοινοτική παρέμβαση, εξυγίανση των αγροτικών θεσμών διανομής των επιδοτήσεων.

Διεκδίκησε εν μέσω πανδημίας, το μεταφορικό ισοδύναμο για τις ζωτροφές, ένα θέμα που εκκρεμεί, όπως και πολλά άλλα, που θα καταστήσουν βιώσιμη τη γεωργία.

Δεν μένει, όμως, μόνο στις διεκδικήσεις. Ανασύστησε το αποδεκατισμένο ζωικό κεφάλαιο και στάθηκε με κάθε τρόπο πλάι στους αγροτοκτηνοτρόφους, σύμφωνα και με τους σκοπούς της, σχεδιάζοντας παράλληλα το μέλλον της ναξιακής αγροτικής οικονομίας με αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση.

Δεν περιμένει ένα επετειακό έτος, όσο σημαντικό και αν είναι, για να κάνει νέα αρχή, να θέσει νέους στόχους, να δημιουργήσει συντονισμένα, μεθοδικά και με επαγγελματισμό.

Επιδιώκει να εφαρμόζει το σύνθημα των ολυμπιακών αγώνων (πιο γρήγορα, πιο ψηλά, πιο δυνατά) να το κάνουμε πράξη καθημερινά. Με λογισμό και όνειρο.

Επιδιώκει να είναι μια Ένωση όλων των παραγωγών, με μεγαλύτερη και ποιοτική παραγωγή, με εξωστρεφή δραστηριότητα, με νέα γκάμμα προϊόντων, με εντατικοποίηση της συνεργασίας με τους άλλους παραγωγικούς τομείς του νησιού, με προώθηση της βιωσιμότητας του αναπτυξιακού προτύπου, με προστασία της φύσης και του πολιτισμού, με ενίσχυση της κοινωνικής-συνεταιριστικής ευθύνης.

Η Διοίκηση της Ε.Α.Σ. Νάξου έχει ως βασικό πυλώνα της μελλοντικής της στρατηγικής την τεχνολογική αναβάθμιση, την ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων και την εδραίωση της εξωστρέφειας. Στο πλαίσιο αυτό, έχει καταρτιστεί ένα πρόγραμμα επενδυτικών παρεμβάσεων, το οποίο εστιάζει στην ενσωμάτωση καινοτόμων λύσεων μεταποίησης και στη δημιουργία ποιοτικών και διαφοροποιημένων προϊόντων υψηλής ποιότητας.

Όλα αυτά, οι σχεδιασμοί και οι προσδοκίες της λαμβάνουν υπ' όψιν το ευρύτερο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον, την κλιματική αβεβαιότητα, τις διεθνείς γεωπολιτικές και οικονομικές εξελίξεις, τη νέα Κ.Α.Π., τη νέα Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης- Ε.Σ.Π.Α., την εκάστοτε αγροτική πολιτική, την πολιτική συνοχής και περιφερειακής ανάπτυξης, τις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες κ.λπ.

ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ;

Οι πρόσφατες κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το νέο Πλαίσιο θα πρέπει να εξειδικευθούν για τα νησιά. Το «Όραμα για τη Γεωργία και τα Τρόφιμα» έχει τέσσερις στόχους για τον γεωργικό τομέα:

Να γίνει ελκυστικός: Η γεωργία στα νησιά πρέπει να προσφέρει δίκαια εισοδήματα και καλύτερα στοχευμένη δημόσια στήριξη, ώστε μεταξύ άλλων να προσελκύει νέους ανθρώπους να εισέλθουν στο επάγγελμα.

Να γίνει ανταγωνιστικός και ανθεκτικός τομέας απέναντι στις παγκόσμιες προκλήσεις.

Μπορεί η νησιωτική οικονομία με τον μικρό κλήρο και τα ευαίσθητα οικοσυστήματα να γίνει ανταγωνιστική; Μόνο με την ποιότητα των προϊόντων της και λήψη ειδικών μέτρων θα αποκτήσει ανταγωνιστικό και εξαγωγικό πλεονέκτημα και αποτύπωμα.

Να είναι βιώσιμος, ανθεκτικός στις μελλοντικές εξελίξεις, σε αρμονική συνύπαρξη με τη φύση.

Να αναζωογονηθούν οι αγροτικές περιοχές.

Να συνδεθούν με δίκαιες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας.

Επομένως, οποιεσδήποτε συνέργειες και εμπορικές πρακτικές προϋποθέτουν την τοπική παραγωγική ανασυγκρότηση, που δεν γίνεται χωρίς τη λύση υπαρξιακών προβλημάτων του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας μας και ειδικά των νησιών μας που χρειάζονται και δικαιούνται ειδική μέριμνα από την πολιτεία.

Διεκδικούμε και δημιουργούμε. Η ανθεκτικότητα και η ανάπτυξη της Ε.Α.Σ. Νάξου είναι κατακτημένες, αλλά και διαρκώς διεκδικούμενες, αξίες.

*Τα σημερινά Γραφεία που στεγάζουν από το 2008 τις Υπηρεσίες της ΕΑΣ Νάξου στη θέση Λουκάκη.
Πίσω από τα Γραφεία είναι το Συσκευαστήριο της πατάτας.*

ΕΔΡΑ: Δήμος Νάξου & Μικρών Κυκλάδων
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ: 3ο Χλμ. Επ. Οδού Χώρας-Χαλκίου (Θέση Λουκάκη)
Τ: 22850 42221, 22883, 25340, 22781 - F: 22850 22240 - E-MAIL: antiprosopies.easnaxos@gmail.com
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ: 22850 41096

www.easnaxos.com